

**ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ
АТЫНДАҒЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҚАЗАҚ-ТҮРІК
УНИВЕРСИТЕТІ**

**2022 ЖЫЛҒА
АРНАЛҒАН ТҰРАҚТЫ
ДАМУ МАҚСАТТАРЫ
БОЙЫНША ЕСЕП**

Бұғынгі таңда экономикалық өсудің келенсіз салдары, экономиканың экожүйеге сәйкес келмеуі, сондай-ақ, көбінесе адам әсерінен туындаған әлемнің әлеуетін әлсіреттің экономикалық және экологиялық проблемалар назар аударатын және алаңдатарлық мәс елелер рет інде қарастырылады. Біріккен Ұлттар Ұйымының анықтамасы бойынша тұрақты даму қазіргі және болашақ ұрпақтардың құқықтары мен мұдделерін ескере отырып, ресурстарды пайдалану принциптерін бұзбай, экономикалық дамуды қамтамасыз ету процестерін қамтиды. Университеттердің көзқарастары - өзінің өмір сүріп жатқан қоғамын өзгерту мен дамытуды түсіну шеңберінде қалыптасады. Бұл есепте Тұрақты даму мақсаттарына (ТДМ) қол жеткізуге университетіміздің қазіргі академиялық үлесін анықтайтын бір жылдық нәтижелері көрсетілген. Ол сондай-ақ ТДМ-ның қүнделікті университет өмірін одан әрі дамытуға бағытталған іс-шараларын көрсетеді.

3 МАҚСАТ

САЛАУАТТЫ ӨМІР САЛТЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖӘНЕ КЕЗ КЕЛГЕН ЖАСТА БАРЛЫҒЫНЫҢ АМАНДЫҒЫНА ЖӘРДЕМДЕСУ

4 МАҚСАТ

АУҚЫМДЫ ЖӘНЕ ӘДІЛЕТТІ САПАЛЫ БІЛІМ БЕРУДІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖӘНЕ БАРЛЫҒЫ ҮШІН БУКІЛ ӨМІР БОЙЫ ОҚУ МУМКІНДІГІН ҚӨТЕРМЕЛЕУ

8 МАҚСАТ

АЛҒА БАҒЫТТАЛҒАН, АУҚЫМДЫ ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУГЕ, БАРЛЫҒЫ ҮШІН ТОЛЫҚ ЖӘНЕ ӨНІМДІ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУФА ЖӘНЕ ЛАЙЫҚТЫ ЖҰМЫСҚА ЖӘРДЕМДЕСУ

16 МАҚСАТ

ТҰРАҚТЫ ДАМУ МҰДДЕЛЕРИНДЕ БЕЙІТ ЖӘНЕ АШЫҚ ҚОҒАМНЫҢ ҚҰРЫЛУЫНА ЖӘРДЕМДЕСУ, БАРЛЫҒЫ ҮШІН СОТ ӘДІЛДІГІНЕ ҚОЛ ЖЕТКІЗУ МУМКІНДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖӘНЕ БАРЛЫҚ ДЕНГЕЙЛЕРДЕ ТИІМДІ, ЕСЕП БЕРУГЕ МІНДЕТТІ ЖӘНЕ КЕҢ ҚАТЫСУФА НЕГІЗДЕЛГЕН МЕКЕМЕЛЕРДІ ҚҰРУ

ТҰРАҚТЫ ДАМУ МАҚСАТТАРЫ

ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАЗАҚ-ТҮРІК УНИВЕРСИТЕТИНІҢ ТДМ-НА ҚОЛ ЖЕТКІЗУГЕ ҚОСҚАН ҮЛЕСІ ӘРТҮРЛІ ӘДІСТЕМЕНІ ҚОЛДАНУ АРҚЫЛЫ ЖАСАЛДЫ. ТӨМЕНДЕ КЕЛТІРІЛГЕН НӘТИЖЕЛЕР БІЗДІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫМЫЗ БЕН ЖҰМЫСТЫҢ ӘР САЛАСЫ ТУРАЛЫ НАҚТЫ ТҮСІНІК БЕРЕДІ. ОҚЫТУ, ЗЕРТТЕУ АРҚЫЛЫ ӘР МАҚСАТҚА ЖЕТУГЕ НАҚТЫ ҮЛЕС ҚОСҚАНЫМЫЗҒА ҚАРАМАСТАН, ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАЗАҚТҮРІК УНИВЕРСИТЕТИНІҢ БІРЛЕСКЕН АКАДЕМИЯЛЫҚ ЖҰМЫСЫ ЫҚПАЛ ЕТЕТИН ТОРТ НЕГІЗГІ МАҚСАТЫ:

АХМЕТ ЯСАУИ
УНИВЕРСИТЕТИ

Қазақстандағы ең алғаш
ашылған халықаралық жоғары
оқу орны

АҚШ, Азия және Еуропаның
жетекші университеттерімен
ынтымақтастықта

КАМПУСТАР
ФАКУЛЬТЕТТЕР
ФЫЛЫМЫ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТТАРЫ

Жылына ақағемиялық апмасу

Студенттік қозамқар мән клубтар

Білім беру бағдарламалары

Жаппы білім
апушылар саны

10156

Кедейлікті жою

Білім беру:

Қатысты модульдер : 1

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : -

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 1

«Қазақстан халқына» Қоры 2 350 мектеп түлектері мен студенттерге тегін жоғары білім алуға мүмкіндік берді

«Қазақстан халқына» Қоры «Қазақстан халқына» ҚҚ білім беру гранттары» қайырымдылық бағдарламасы бойынша гранттар санын көбейту туралы шешім қабылдады. Бакалавриат бағдарламалары бойынша студенттер мен талапкерлерге барлығы 2 350 грант бөлінеді, ал шәкіртақының белгіленген мөлшері – 40 мың теңге.

Бастапқы кезде 360 грант бөлу жоспарланған болатын, бірақ етініштер санының көп болуына байланысты гранттар саны көбейтілді.

["Қазақстан халқына" Қоры 2 350 мектеп түлектері мен студенттерге тегін жоғары білім алуға мүмкіндік берді – Ахмет Ясаяу Университеті \(ayu.edu.kz\)](#)

Аштықты жою

Білім беру:

Қатысты модульдер : 6

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : -

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 5

Университет студенттеріне көмек көрсетілді

«Қасиетті Рамазан» айында, университетімізде Turkistan International Airport- YDA Group-тың үйымдастыруымен қайырымдылық акциясы өтті. Аталған шарада университет жатақханасында тұратын студенттерге азық-түлік қораптары таратылды.

Ерлер және қыздар жатақханасында тұратын студенттерге жалпы саны 1000 азық-түлік қораптары берілді.

[1 https://ayu.edu.kz/archives/77251](https://ayu.edu.kz/archives/77251)

«Бауырсақ Party» акциясы өтті

1 наурыз Қектемнің алғашқы күні және Алғыс айту мерекесіне орай білімгерлеріміздің үйымдастыруымен «Бауырсақ Party» акциясы өтті.

1-наурыз — тағдыр тоғыстырған көп ұлтты қазақ елінің бір-біріне Алғыс айтатын күні. Ерекше мерекелік шараға оқу орда ректоры Жанар Темірбекова қатысып, баршаға алғысын білдірді.

Мейірім мен жылулық ұлаған мерекеде оқытушылар мен студенттерге дәмді бауырсақтар тарту етілді, жылы лебіздер айтылды.

<https://ayu.edu.kz/archives/76038>

«Қасиетті Рамазан» қайырымдылық акциясы өтті

Бұгін университетімізде Turkistan International Airport- YDA Group-тың үйымдастыруымен «Қасиетті Рамазан» қайырымдылық акциясы өтті. Аталған шарада университет жатақханасында тұратын студенттерге азық-түлік қораптары таратылды. Ерлер және қыздар жатақханасында тұратын студенттерге жалпы саны 1000 азық-түлік қораптары берілді. Студенттер де өзизашылықтарын білдіріп, мәз-мейрам тарқасты.

Денсаулық пен амандық

Білім беру:

Қатысты модульдер : 59

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : 86

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 88

Медицина мамандары Түркияда біліктіліктерін арттыруды

Түркияның Ұстамбул қаласындағы Жеррахпаша унтыверситеттік клиникасында Түркістан облысы дәрігерлерінің екі апталық біліктілікті арттыру курсы өткен болатын. Жоба Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-турік университетінің ұйымдастыруымен, Түркістан облысы қоғамдық денсаулық басқармасы қолдауымен өткізілді. Ондағы мақсат-өңіріміздегі медицина мамандарының озық технологияларды мен ғарнеруі мен біліктіліктерін арттыру.

Медицина мамандары Түркияда біліктіліктерін арттыруды – Ахмет Ясауи Университеті
[\(ayu.edu.kz\)](http://ayu.edu.kz)

Университет клиникасы – өңір медицинасының озық үлгісі

Университетіміз клиника жұмысын, медицина және стоматология факультеттерінің оқу үдерісін қолдау үшін көптеген жобаларды жүзеге асырып келеді. Олардың ішіндегі ең ауқымдысы – «Ана жүрттан ата жүртқа – денсаулық көпірі» жобасы. Бұл жоба былтырдан бастап қолға алынды. Жоба аясында бірнеше жұмыстар орындалуда.

Университет клиникасы – өңір медицинасының озық үлгісі – Ахмет Ясауи Университеті
[\(ayu.edu.kz\)](http://ayu.edu.kz)

Клиникамызда жүрек ауруларына ота жасалады

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-турік университетінің Клиника-диагностика орталығында Тараз қаласында орналасқан Кардиохирургия және трансплантологияның ғылыми-клиникалық орталығы филиалының салтанатты ашылу рәсімі өтті.

Халықаралық университетіміздің 30 жылдығына арналған маңызды 30 жоба құрамындағы «Cardio-Turkestan» деп атаплатын филиалы ашылды.

Клиникамызда жүрек ауруларына ота жасалады – Ахмет Ясауи Университеті
[\(ayu.edu.kz\)](http://ayu.edu.kz)

Сапалы білім беру

Білім беру:

Қатысты модульдер : 27

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : 209

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 12

Германиялық сарапшы дәріс өткізуде

Университетімізге SES Bonn бағдарламасы шеңберінде, оқу ордамызың үстаздарына ағылшын тілін үйрету бойынша германиялық сарапшы Гунтер Зумершұ мырза келген болатын. Профессор қазіргі танда Филология факультетінің ОПҚ-на дәрістер жүргізуде.

Германиялық сарапшы дәріс өткізуде – Ахмет Ясауи Университеті (ayu.edu.kz)

Шәкірттеріміз академиялық үтқырлық шеңберінде шетелде білімін жетілдіреді

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетіне жаңа 2021-2022 оку жылы үшін ҚР Білім және ғылым министрлігі тарарапынан шетелде академиялық орталымдық шеңберінде студенттердің білім алуы үшін 6 (алты) орын бөлінген болатын. Атальмыш орындар үшін университетіміздің 72 білімгері өтініш білдірді.

Шәкірттеріміз академиялық үтқырлық шеңберінде шетелде білімін жетілдіреді – Ахмет Ясауи Университеті (ayu.edu.kz)

Ғалымдарымыз гранттық қаржыландыруға ие болды

Университет ғалымдарының ғылыми жобалары Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Ғылым комитеттің 2022-2024 жылдарға арналған грантына болды.

Атап айтқанда, «Су ресурстарын, есімдіктер мен жануарлар дүниесін, экологияны ұтымды пайдалану» бағыты бойынша гранттық қаржыландыруға арналған конкурсында Биология кафедрасының профессоры Амангелді Апушевтің жобасы ұздік деп танылды. Жоба атауы – «Қызылдақтың бастапқы материалдар коллекциясын жасау эксплюзивті түрлері мен сұрыптарын көбейту мен есірудің инновациялық технологиясын әзірлеу және енгізу». Ғылыми жобаға 77,4 млн теңге бөлінді.

Ғалымдарымыз гранттық қаржыландыруға ие болды – Ахмет Ясауи Университеті (ayu.edu.kz)

Университетіміз «БҰҰ Академиялық ықпал» (United Nations Academic Impact) бағдарламасының мүшесі атанды!

Біріккен Ұлттар Ұйымы Жаһандық коммуникациялар департаментінің 2022 жылғы 16 мамырдағы шешіміне сәйкес, Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті «Зияткерлік әлеуметтік жауапкершілік мәдениетімен бөлісу» бағыты бойынша UNAI-ге (United Nations Academic Impact) толық мүшесі ретінде қабылданды!

Университетіміз «БҰҰ Академиялық ықпал» (United Nations Academic Impact) бағдарламасының мүшесі атанды! – Ахмет Ясауи Университеті (ayu.edu.kz)

Гендерлік тендік

Білім беру:

Қатысты модульдер : 1

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : -

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 2

ГСкопуста индекстелген мақала WOMEN'S LEADERSHIP IN KAZAKHSTAN AS A DRIVER OF SOCIAL MATURATION

Қазақстандағы әйелдер көшбасшылығын зерттеу қоғамның нақты мәселелерін, әсіресе әлеуметтік салада шешүге бағытталған нақты қызыметпен тығыз байланысты бейресми көшбасшылар бар екенин көрсетеді. Осы баптың мақсаты соңғы онжылдықтарда Қазақстанда азаматтық қоғамның қалыптасуына әсер еткен бейресми әйелдер көшбасшылығының факторларын, сипаттамаларын және ерекше нысандарын анықтау, олар шешім қабылдаушы мемлекеттік органдармен және жеке тұлғалармен ынтымақтастықты жолға қою үшін пайдаланатын стратегияларды айқындау болып табылады. Біздің гипотеза-белсенді әйелдердің қатысуы, егер олар мемлекеттік құрылымдардың осы әлеуметтік мәселелерге көзқарасы мен көзқарасын өзгертептін стратегиялар мен құралдарды қолданса, қоғамның ең осал мүшелеріне көмек көрсетуде азаматтық сектордың мүмкіндіктері мен ауқымын көнектіде.

Скопуста индекстелген мақала OBSERVANCE OF WOMEN'S RIGHTS IN MODERN KAZAKHSTAN: SOCIOLOGICAL ANALYSIS

Бұл мақалада Қазақстан Республикасындағы әйелдердің құқықтарын іске асыру мәселелері, олардың пайда болу себептері зерттеледі. Зерттеудің әмпирicalық негізі ретінде біз Дүниежүзілік құндылықтар саяулнамасының 7-ші толықының деректерін және Дүниежүзілік экономикалық форумының Жаһандық гендерлік алшақтық индексі туралы есептерін қолдандық. Бұдан басқа, бұл құжатта әйелдердің құқықтарын іске асыру және гендерлік тенденцияларын сақтау мәселелерін көрсететін реңсі статистика мен нормативтік-құқықтық құжаттардың деректері пайдаланылды. Өткен жылдардағы деректермен салыстырғанда Қазақстан жыл сайын гендерлік алшақтық индексі бойынша халықаралық рейтингте төмөндейді. Әйелдердің экономикалық қатысу және қаржы, денсаулық сақтау және қауіпсіздік, білім беру, азаматтық және саяси қатысу құқықтарын сақтау мәселелері қарастырылады.

Университетіміз «БҰҰ Академиялық ықпал»
(United Nations Academic Impact)
бағдарламасының мүшесі атанды!

Біріккен Ұлттар Ұйымы Жаһандық коммуникациялар департаментінің 2022 жылғы 16 мамырдағы шешіміне сәйкес, Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-турік университеті «Зияткерлік әлеуметтік жауапкершілік мәдениетімен бөлісу» бағыты бойынша UNAI-ге (United Nations Academic Impact) толық мүшесі ретінде қабылданды!

Университетіміз «БҰҰ Академиялық ықпал»
(United Nations Academic Impact)
бағдарламасының мүшесі атанды! – Ахмет Ясауи
Университеті (ayu.edu.kz).

Таза су мен санитария

Білім беру:

Қатысты модульдер : 2

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : -

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 3

Скопуста индекстелген мақала

Treatment of waste stabilization pond effluent using natural zeolite for irrigation potential

Суару үшін табиғи тазарту жүйелерінен тазартылған ағынды суларды тікелей пайдалану түзділіктың жоғары деңгейіне байланысты сезімтал есімдіктер үшін қындық тудыруы мүмкін. Мұндай Ағынды суларды суару кезінде қолданар алдында кейіннен өңдеу үлкен өзгеріс әкелі мүмкін. Бұл зерттеуде табиғи тазарту қондырығысының ағынды сулары сүзгі материалы ретінде цеолитті қолданатын зертханалық сүзу жүйесін қолдану арқылы өндеді. Баған терендігінің қоршаған ортанды өңдеу тиімділігіне әсерін зерттеу үшін үш түрлі баған терендігі (0,5 м, 0,75 м және 1 м) пайдаланылды. Суару мақсатында әр бағаннан тазартылмаған ағынды сулар мен тазартылған ағынды сулардың жарамдылығы зерттелді. Су сапасының зерттелген параметрлері: электр өткізгіштік (EC), еріген қатты заттардың жалпы мөлшері (TDS), натрий (Na^+), кальций (Ca^{2+}) және магний (Mg^{2+}). Талдау нәтижелерінен бағанның терендігі ласташы заттарды көтіру тиімділігіне айтарлықтай әсер ететіні байқалды

Қолжетімді әрі таза Энергия

Білім беру:

Қатысты модульдер : 14

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : 2

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 12

Скопуста индекстелген мақала

Study of the Photoelectrochemical Properties of 1D ZnO Based Nanocomposites

Фотондарды электр энергиясына түрлендіру үшін фотокатализатор ретінде қарапайым элементтерді пайдалану жасыл энергетикалық стратегияның дамуын ынталандырады. Бұл жұмыс фотокатализикалық төтіфу реакциясында қолданылатын ZnO/Ag/CdS негізіндегі белсенді жабындарды алу әдістерін қарастырады. Алынған матрицалардың физикалық және химиялық қасиеттері оптикалық спектрометрлер, электронды микроскоп, рентгендік дифрактометр, потенциостатикалық өлшеулер және электрохимиялық импеданс спектроскопиясы арқылы зерттелді. Фотокатализаторлардың тиімділігі жарыққа ұшыраған кезде сулы ерітінділерден газ шығару қабилетімен есептелді. Үйдірау жылдамдығы жанама түрде кондуктометрмен өлшенді.

Скопуста индекстелген мақала

Preparation and Photocatalytic/Photoelectrochemical Investigation of 2D ZnO/CdS Nanocomposites

Фотокатализикалық және фотоэлектрохимиялық реакцияларда ықтимал қолданылуы үшін ZnO/CdS нанолисті негізіндегі гетероқұрылымдық жартылай өткізгіштердің қасиеттері зерттелді. Жартылай өткізгіш материал судың төтіфу мен төтықызыдануының жартылай реакциясын тудыратын фотоанодтардың негізігі белсенді жабыны болып табылады, бұл суды тазартуға немесе ыдыратуға әкеледі. Бұл мақалада нанокомпозиттерді ыңғайлы және қарапайым әдістермен құрастыру түсініріледі. Жартылай өткізгіш қабаттардың физика-химиялық қасиеттерін зерттеу электронды микроскопия, рентгендік дифрактометрия және ультракүлгін көрінетін спектроскопия арқылы жүзеге асырылады. Электрохимиялық қасиеттерді зерттеу электрохимиялық жасушалардағы потенциостатикалық әдістермен жүзеге асырылады.

Лайықты Жұмыс пен Экономикалық өсу

Білім беру:

Қатысты модульдер : 22

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : 34

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 17

«Жас мемлекеттік қызметкер мектебінің» жаңа маусымы ашылды

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінде «Жас мемлекеттік қызметкер мектебінің» жаңа маусымының ашылуына арналған мәжіліс өтті. Ашылу салтанатына университет ректоры Жанар Амангелдікызы Темірбекова, Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Түркістан облысы бойынша департаментінің басшысы Айбек Ақбергенұлы Шілманов бастаған департамент қызметкерлері мен Экономика, басқару және құқық факультетінің оқытушылары мен студенттері қатысты. Университеттің мемлекеттік жаңе жергілікті басқару», «Экономика», «Туризм» және «Дінтану» мамандықтарының 34 білім алушысы осы жоба аясында тәжірибе жинақтап, білімдерін шындастырып болады.

[«Жас мемлекеттік қызметкер мектебінің» жаңа маусымы ашылды – Ахмет Ясауи Университеті \(ayu.edu.kz\)](#)

«АДАМИ КАПИТАЛ-ЖАҢА ҚАЗАҚСТАН ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ РЕСУРСЫ» атты форум басталды

«АДАМИ КАПИТАЛ-ЖАҢА ҚАЗАҚСТАН ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ РЕСУРСЫ» атты ғылым мен жоғары білім берудің ауқымды форумы басталды. Елордадағы басқосуға ғылым мен жоғары білім өкілдері, жоғары оқу орындарының басшылары, топ-менеджерлер, жұмыс берушілер, оқытушылар, жас ғалымдар мен студенттер қатысып жатыр. Ауқымды шараға университеттің ректор Жанар Темірбекова, академиялық мәселелер вице-ректоры Эльмира Идрисова, ғылым және стратегиялық даму вице-ректоры Айнеш Ошибаева аттанды

[“АДАМИ КАПИТАЛ-ЖАҢА ҚАЗАҚСТАН ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ РЕСУРСЫ” атты форум басталды – Ахмет Ясауи Университеті \(ayu.edu.kz\)](#)

Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Төрағасымен кездесу өтті

Жында агенттік Төрағасы жоғары оқу орындары мен колледждерде мемлекет есебінен білім алғып, оқу үлгерімінің орташа баллы (GPA) жоғары көрсеткіштегі маман иесі атанған жастарды аудандық және ауылдық деңгейлердегі төменгі лауазымдық мемлекеттік

[Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Төрағасымен кездесу өтті – Ахмет Ясауи Университеті \(ayu.edu.kz\)](#)

Индустриализация, инновациялар мен инфрақұрылым

Білім беру:

Қатысты модульдер : 13

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : 10

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 4

Жаңа форматтағы зертхана ашылды

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Инженерия факультетінің базасында Huawei компаниясымен бірлесін күргөзжан жаңа форматтағы Huawei ICT Academy зертханасы ашылды. Іс-шараға университеттің академиялық мәселелер вице-ректоры Эльмира Қайсарбайқызы, компания менеджері Қамшыбек Жазира қатысып, оқытушы-профессор құрамына және студенттерге Huawei ICT академиясының алдына қойған мақсат-міндеттерін таныстырып, алдағы атқарылатын жұмыстарына сәттілік тіледі.

Жаңа форматтағы зертхана ашылды – Ахмет Ясауи Университеті (ayu.edu.kz)

Х халықаралық ғылыми-практикалық конференция басталды

Университетімізде «ЖОО кітапханаларын дамытудың заманауи әлемдік үрдістері» атты Х-халықаралық ғылыми-практикалық конференция ез жұмысын бастады. Халықаралық конференцияға шетелдің 8 елінен арнайы өкілдер мен еліміздің 8 облысынан кітапханашылар қатысты. Осылайша өрбіген шара Mikro information Handing&Distribution FZE бас директоры. (Анкарa, Түркія) бас демеуші — Мехмет Хасеки « IEEE пайданала отырып, Қазақстан үшін технологиялар мен инновацияларды ілгерілету» тақырыбындағы мазмұнды баяндамасымен жалғасты.

Х-халықаралық ғылыми-практикалық конференция басталды – Ахмет Ясауи Университеті (ayu.edu.kz)

Теңсіздікті қысқарту

Білім беру:

Қатысты модульдер : 2

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : -

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 4

«Инновациялық педагогика» тақырыбында семинар тренинг өтті

«Инновациялық педагогика» тақырыбында семинар тренинг өтті. Шараға өнір мектептерінің мұғалімдері мен тәрбие-ісі жөніндегі орынбасарлар мен заңгерлер қатысты. Тренингті Асима Султанова, Зарема Маткенова жүргізіп, түрлі бағдарламаларды таныстыруды. Оның ішінде ғалым, заңгер-әлеуметтанушы, «Street Law Kazakhstan» балаларды зорлық-зомбылықтан және кибербуллингтен қорғау жөніндегі білім беру жобасының үйлестірушісі Халида Әжіғұлованың, қазіргі заманы педагогиканың негізгі мәселесі: буллингпен күрес және балалар құқықын қамтамасыз ету» жайы да назардан тыс қалмады.

[«Инновациялық педагогика» тақырыбында семинар тренинг өтті – Ахмет Ясауи Университеті \(ayu.edu.kz\)](#)

Оқу орнымызда “Достық” фестивалі өтті

Бұғын оқу орнымызда 1 мамыр — Қазақстан халқының бірлігі күні мерекесіне арналған “Достық” фестивалі өтті. Фестиваль концерттік бағдарламаға ұласы. Шараның шымылдығын ашу үшін университетіміздің Өкілетті Кеңес теграгасы Мухиттин Шимшекке, ректор Жанар Темірбековага сөз берілді. Олар барша студенттерді мерекемен құттықтап, бауырлас үлттар арасындағы татулық пен біrlіктің мәнгілік болуын тіледі.

[Оқу орнымызда “Достық” фестивалі өтті – Ахмет Ясауи Университеті \(ayu.edu.kz\)](#)

Тұрақты қалалар мен елді мекендер

Білім беру:

Қатысты модульдер : 6

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : 1

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 8

Өңірді көгалдандырудың, көркейтудің жаңа
мүмкіндіктері мен даму болашағы талқыланды

«ЖАСЫЛ ТУРКІСТАН: өңірді көгалдандырудың, көркейтудің жаңа мүмкіндіктері мен даму болашағы» тақырыбында республикалық ғылыми-тәжірибелік семинар өтті. Маңызды басқосуға көгалдандыру бөлімінің басшылары мен биолог ғалымдар, білімгерлер қатысты. Семинар барысында Туркістан қаласын және топырақ-климаттық ерекшеліктері үкіс аймақтарды көгалдандыруда ежелден осы аймақта бейімделген және жаңадан интродуцияланған сәндік ағаштарды бейімдең, жедел көбейтіп, қолданудың өзекті мәселелерін шешу жолдарын мамандар мен бағандарға көрсету, жеткізу жолдары талқыла салынды.

Өңірді көгалдандырудың, көркейтудің жаңа
мүмкіндіктері мен даму болашағы талқыланды – Ахмет
Ясаяу Университеті (ayu.edu.kz)

Скопуста индекстелген мақала

Teachers' views on the level of cultural heritage knowledge that can be improved through innovative technologies

Бұл зерттеудің мақсаты - бастауыш сынып оқушыларының мәдени мұра туралы түсініктерін анықтау және студенттер мен мұғалімдердің инновациялық технологиялар арқылы жақсартуға болатын Мәдени мұра туралы білім деңгейіне көзқарастарын бағалау. Зерттеу 2020-2021 оқу жылында Алматы қаласында білім алған 20 бастауыш сынып оқушысы мен 10 бастауыш сынып мұғалімінің қатысуымен жүргізілді. Зерттеу сапалы зерттеу әдістерінің бірі болып табылатын case study схемасы бойынша әзірленді. Зерттеуге арналған деректерді жинау құралдарын зерттеушінің өзі жасаған. Зерттеуде деректерді жинау үшін жартылай құрлыымдалған студенттік сауалнама нысаны және жартылай құрлыымдалған оқытушылық сауалнама нысаны пайдаланылды.

<https://doi.org/10.18844/wjet.v13i4.6311>

Скопуста индекстелген мақала

Development of an Automatic Road Damage Detection System to Ensure the Safety of Tourists

Көлік, асіресе автомобиль көлігі біздің күнделікті өміріміздің ажырамас бөлігіне айналды. Кез-келген басқа құрылғы, механизм немесе енертабыс сияқты, автомобиль де оң және теріс қасиеттерге ие, сонымен қатар қоршаған ортаның жағдайына өте тәуелді. Автомобиль жолдарын сапасыз ұстау проблемасы бар, атап айтқанда "жол - жол бөлігі" жүйесінің өзара іс-қимылының ықтимал қауіпті салдары. Зақымдалған жолдар автомобиль апаратына ықпал ететін негізгі факторлардың бірі болып саналады. Бұл асіресе аймақтардағы жолдарға қатысты, өйткені олар тек қаладан қалаға емес, жүк тасымалының көп бөлігі үшін пайдаланылады. Қөптеген факторлар (мысалы, жаңыр, қар, жоғары температура және жол кептелісі) жол сипаттамаларына, көлік құралдарының қауіпсіздігі мен құнына әсер ететін әртүрлі жол зақымына байланысты.

Жауапты тұтыну мен өндіру

Білім беру:

Қатысты модульдер : 2

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : -

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 3

Скопуста индекстелген мақала Assessment of land resource potential and solid waste recycling methods

Бұл мақалада Түркістан және Кентау қалаларының, сондай-ақ Түркістан облысы Сауран ауданының ауылдарының қатты тұрмыстық қалдықтар полигонында көрсететін экологиялық жүктеме талданады. Осы полигондардың аумақтарында сақталған ҚТК құрамын морфологиялық талдау деректері ұсынылған. Бұл мақаланың мақсаты - полигондарда жиналатын қалдықтардың кейбір түрлерін оларды әртүрлі мақсаттарда қайтала машина изат ретінде тікелей пайдалану негізінде азайту мүмкіндігін ұсыну. Жылжайлар мен басқа да нысандарды салу кезінде тұрмыстық қатты қалдықтардың компоненттерін пайдалану мүмкіндігі пластикалық және шыны бетелкелерді, сондай-ақ басқа да өндірістік қалдықтарды қайта өңдеу арқылы көрсетілді. Эксперименттік деректер негізінде материалдарды үнемдеу арқылы қалдықтарды қайта өңдеуді көнінен енгізу арқылы бұл шаруашылық обьектілерін салу құнын төмендетуге және қалдықтардың қоршаған ортага зиянды зерсін азайтуға мүмкіндік береді деген қорытындыға келді. © 2021, Қазақстан Республикасының Ұлттық Ғылым академиясы. Барлық құқықтар қорғалған.

Скопуста индекстелген мақала

Biotechnology of Microorganisms from Coal Environments: From Environmental Remediation to Energy Production

Әдетте, көмір көздері микроорганизмдер үшін тіршілік ету ортасы ретінде қолайлы емес деп есептеді, өйткені олардың тұрақты химиялық табиғаты және аздалы ыдырауы. Алайда, дәлелдердің жинақталуы көмір ортасында микроорганизмдердің әртүрлі топтарының болуын және олардың көмірдің Биогеохимиялық динамикасында және экокүйелердің жұмысында маңызды метаболикалық рөлін анықтады.

Төмен сапалы көмірдегі оттегінің, органикалық фракциялардың және лигнин тәрізді құрылымдардың жоғары мөлшері микробиологиядағы әлі зерттелмеген шекара болып табылатын микробтармен күресудің тиімді құралдарын қамтамасыз ете алады. Бактериялар мен санырауқұлақтардың жергілікті түрлерінің көмірді ыдырату/конверсиялау технологиясы ауыл шаруашылығын дамытуда, химия өнеркәсібін өндіруде және қоршаған ортанды қалпына келтіруде үлкен әлеуетке ие.

Климаттың өзгеруіне қарсы күрес

Білім беру:

Қатысты модульдер : 3

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : -

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 11

«Экологиялық дағдарыстан шығу жолдары» атты ашық дәңгелек үстел өтті

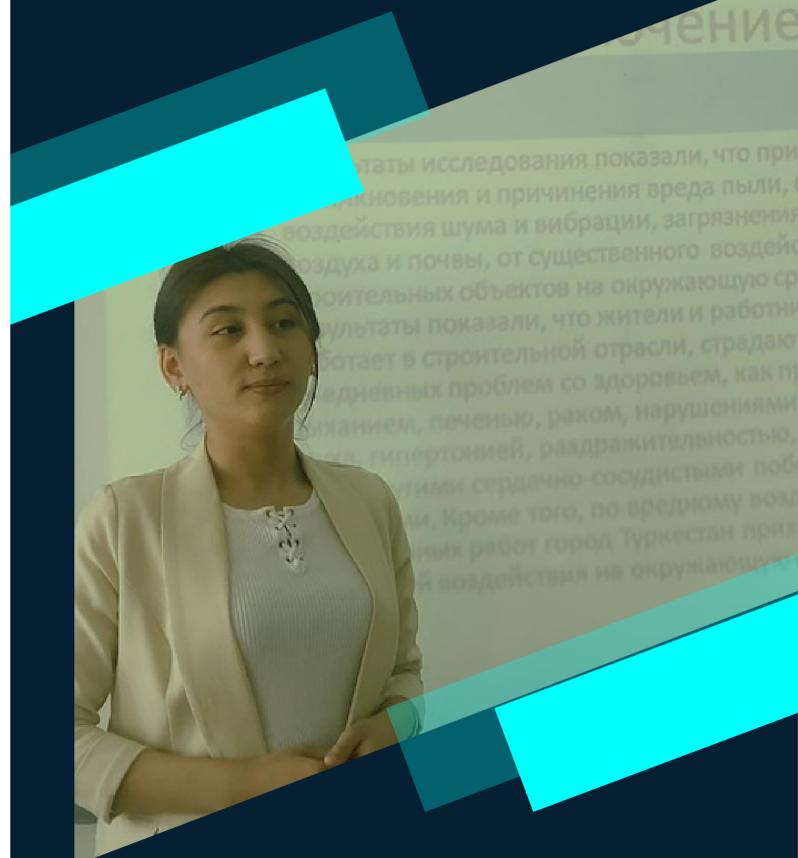
Сенат залында Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің 30 жылдығы аясында «GREEN GROWTH» клубының үйімдастыруымен «Экологиялық дағдарыстан шығу жолдары» атты дәңгелек үстелде сөз алған студенттер Қазақстандағы экологиялық проблемалар, Арап теңізі, Семей ядролық полигоны және оның салдарлары, Каспий теңізінің қазіргі жайкүйіне тоқталды. Шараға қатысушылар өздерін толғандырған экологиялық мәселелер төңірегінде сұрақтар қойып, пікір алысты.

«Экологиялық дағдарыстан шығу жолдары» атты ашық дәңгелек үстел өтті – Ахмет Ясауи Университеті (ayu.edu.kz)

«Жасыл көпір үрпақтан үрпаққа»

Алматы қаласындағы Әл-Фараби атындағы Қазақ Үлттүқ университеттінің үйімдастыруымен «Жасыл» экономиканың құндылықтары мен қағидаларын дамытуға арналған «Жасыл көпір үрпақтан үрпаққа» IX Халықаралық студенттер форумы өтті. Форумның негізгі мақсаты студенттер мен жас ғалымдар үшін «жасыл» бастамаларды ілгерілетудің заманауи үрдістерін талқылау бойынша диалог алаңын құру.

«Жасыл көпір үрпақтан үрпаққа» – Ахмет Ясауи Университеті (ayu.edu.kz)

Мұхит ЭКОЖҮЙЕЛЕРІН Қорғау

Білім беру:

Қатысты модульдер : 2

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : 5

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 2

Оқу орнымызда «Ғылым қоры» АҚ басшылығы қонақ болды

Халықаралық университеттімізге «Ғылым қоры» АҚ Басқарма төрағасы Арын Орсарiev және қордың басқарушы директоры Марат Пернекұлов келді. Арнайы іс-сапар аясында қонақтар оқу орнымыздың ректоры Жанар Амангелдіқызымен кездесіп, ғылым саласына қатысты түрлі мәселелерді, жасалып жатқан жұмыстардың барысы мен медицина факультетінің әлеуетін талқылады. Сондай-ақ, жүздесу барысында ынтымақтастықты одан әрі дамытуға қатысты әңгіме өрбіді.

[Оқу орнымыздың «Ғылым қоры» АҚ басшылығы қонақ болды – Ахмет Ясауи Университеті \(ayu.edu.kz\)](#)

Скопуста индекстелген мақала

THE EFFECT OF SYRDARYA RIVER RUNOFF ON THE ECOLOGICAL STATE OF WATERS THE SMALL ARAL SEA

Бұл ғылыми жұмыста Сырдария өзені мен Кіші Арал теңізі суларының экологиялық деградация кезеңіндегі гидроэкологиялық жағдайы зерттеледі. Тұз алмасуға әсер ететін өзен ағынының әсерінен су экожүйесінің режимін қалыптастыруға және антропогендік факторлардың әсерінен теңіз суларының құрамын метаморфизациялауға талдау жасалды. Сырдария өзенінің төменгі ағысындағы жылдық ағыны ұзақ уақыт бойы тұрақсыздықпен сипатталады, бұл табиғи және антропогендік факторларға байланысты. Көкарап бөгөті салынғаннан кейін Кіші Арал теңізінің гидроэкологиялық жағдайы судың гидрохимиялық режиміне қатысты кейбір взгерістерге ұшырады. Сырдария өзенінің суы вегетациялық кезеңнен кейін суару алқаптарынан ағатын химиялық қосылыстармен байытылады.

Құрлық ЭКОЖҮЙЕЛЕРІН Қорғау

Білім беру:

Қатысты модульдер : 29

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : 5

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 5

**Университеттің агрономикесін саласындағы
жұмысы жанданады**

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетіне Түркіялық «Doğuş Grubu» холдингі өкілдері мен Ниде Өмер Халисдемір университетінің ауыл шаруашылығы ғылымдары мен технологиялар саласындағы сарапшылар тобы келіп, басшылық құраммен кездесті және алдағы жоспарларды талқылады.

**Университеттің агрономикесін саласындағы жұмысы
жанданады – Ахмет Ясауи Университеті (ayu.edu.kz)**

**Университет қалашығы аумағының жасыл желегі
ұлғаяды**

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті – Түркістан қаласындағы ең жасыл аймақ болып есептеледі. Университет қалашығы аумағында көгалдандыру көлемін арттыру үшін суландыру жүйесін нығайту маңызды. Халықаралық оқу орнымыздың орталық ғимараты – ректораттың аумағын көгалдандыруды арттыру мақсатында жаңадан құдық қазылды. Тіршілік нәрі үшін атқарылған жұмыс жоғары нәтижемен аяқталып, 50 метр терендіктен мол мөлшерде су шықты. Қазіргі таңда диаметрі 325 миллиметрлік су ұнғысынан секундына 7 литр су шығуда.

**Университет қалашығы аумағының жасыл желегі
ұлғаяды – Ахмет Ясауи Университеті (ayu.edu.kz)**

Қызғалдақтар қуаныш сыйлады

Қазақстанның байтақ даласы – қызғалдақтың отаны. Қазіргі таңда дала жаунары әлемге кеңінен таралды. Голландиялық селекционер қызғалдақтың «Қазақстан», «Астана» және «Президент Назарбаев» сорттын шығарып, 2014 жылы елімізге сыйға тартқан болатын. Қазіргі таңда университетіміздің Ботаникалық бағының базасында қызғалдақтың жоғарыда аталған сорттарымен қатар, 11 бірегей сорттарын өсіру және көбейтудің инновациялық технологиясы бойынша ғылыми зерттеулер жүргізілуде.

**Қызғалдақтар қуаныш сыйлады – Ахмет Ясауи
Университеті (ayu.edu.kz)**

Бейбітшілік, сот әділдігі мен мықты

Білім беру:

Қатысты модульдер : 17

Зерттеулер:

Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар : 4

SCOPUS Жарияланымдары (2018-2022) : 18

Ішкі аудиторлар курсы ұйымдастырылды

Халықаралық ISO 9001 стандарты талаптарына сәйкес университетімізде 2021ж. 22 және 23 қазан күндері «Astana Garant Consulting» мекемесі тараپынан «Сапа менеджменті жүйесі 9001:2015. Ішкі аудиторларды даярлау» тақырыбында оку курсы ұйымдастырылды.

[Ішкі аудиторлар курсы ұйымдастырылды – Ахмет Ясауи Университеті \(ayu.edu.kz\)](#)

Түркістан облысы прокуратурасымен ынтымақтастық нығая түседі

Түркістан облысының бас прокуроры Марат Әлиханов, атамыш мекемеде қызмет етіп жүрген университетіміздің тулектері арнайы ат басын бүрді. Кездесуге ректор Жанар Темірбекова, университеттің ұжымы мен студенттер қатысты. Ректор Жанар Амангелдікізы университетіміздің басты миссияларының бірі – қоғамға пайдалы болу екенін айта отырып, бүгінгі жүздесудің маңызы жоғары екенін атап етті.

[Түркістан облысы прокуратурасымен ынтымақтастық нығая түседі – Ахмет Ясауи Университеті \(ayu.edu.kz\)](#)

Сенаторлармен кездесу етті

Бұгін университетімізге КР Парламенті Сенатының Депутаты Әли Бектаев пен Әлімжан Құртаев келді. Ондағы мақсат қала активімен, университет ұжымымен кездесу, 5 маусым күні ететін бүкілхалықтық референдумның мән-маңызын жіті тарқату, халықтың пікірі мен ойын білу. Жиынды қала әкімі Нұрбол Тұрашбеков жүргізді. Ата Заңға жаңадан енгізілетін нормалар қазақстандықтардың тыныс-тіршілігіне көптеген өзгерістер әкелмек. Соның ішінде маңыздысы, азаматтық қоғамға негізделген Жаңа Қазақстанның құрылуы. Яғни, Президент ұсынған саяси реформалардың басым бөлігі «халық үніне құлақ асатын мемлекет» тұжырымдамасына негізделетін болады.

[Сенаторлармен кездесу етті – Ахмет Ясауи Университеті \(ayu.edu.kz\)](#)

Тұрақты даму мұдделеріндегі әріптестіктер

Білім беру:

Қатысты модульдер : 19

Зерттеулер:

Жалпы жарияланымдар : 14

Университет оқытушылары БҰҰ құрылымдық
ұйымдарымен тәжірибе алмасады

Қ. А. Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің ректоры Жанар Темірбекова ҚР-дағы БҰҰ өкілдігінің Ақпараттық Бюросының басшысы Властимил Самек, Философия, саясаттану және дінтану институтының бас директоры, ҚР ҰҒА академигі Серік Сейдуманов және осы институт өкілдерімен кездесті. Басқосуға оқу ордамыздың вице-ректорлары, декандары, оқытушы-профессорлар құрамы мен қызметкерлер де қатысты. Кездесуде Біріккен Ұлттар Ұйымының Даму бағдарламасы (БҰҰДБ) Тұрақты даму мақсаттарының (ТДМ) бағыттары бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстар талқыланды. ҚР-дағы БҰҰ өкілдігінің Ақпараттық Бюросының басшысы Властимил Самек Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің потенциалын жоғары бағалап, нәтижелі жобалар жүзеге асатынына сенім білдірді.

**Университет оқытушылары БҰҰ құрылымдық
ұйымдарымен тәжірибе алмасады – Ахмет Ясауи
Университеті (ayu.edu.kz)**

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАЙЛАНЫСТАР – ЖАҢАНДЫҚ ИНТЕГРАЦИЯНЫҢ КЕПІЛІ

Университетіміздің сыртқы байланыстары мен екіжақты қарым-қатынасын қамтамасыз ететін Халықаралық байланыстар департаментінің миссиясы – Қазақстанның жоғары кәсіби білім беру, ғылыми, инновациялық мекемесі ретінде халықаралық беделін арттыру мақсатында әлемнің жетекші оқу және ғылыми мекемелерімен взара тиімді серіктестік байланыстарды орнату және дамыту.

**ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАЙЛАНЫСТАР – ЖАҢАНДЫҚ
ИНТЕГРАЦИЯНЫҢ КЕПІЛІ – Ахмет Ясауи Университеті
(ayu.edu.kz)**

**Тұрақты даму ғылыми-зерттеу орталығының
салтанатты ашылу рәсімі өтті**

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінде «Тұрақты даму ғылыми-зерттеу орталығының» салтанатты ашылу рәсімі өтті.

Орталықтың ашылу рәсіміне университет ректоры Ж. Темірбекова, БҰҰДБ-ның Қазақстандағы Тұрақты өкілі Якуп Бериш, Германия Федеративтік Республикасының Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті елшісі Моника Иверсон, Солтүстік Македонияның Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті елшісі Сали Лимани, Астана мемлекеттік қызмет хабы басқарушы комитетінің төрағасы Алихан Байменов, БҰҰ-ның Қазақстандағы жаһандық коммуникациялар департаментінің өкілі Властимил Самек, БҰҰ-ның Қазақстан Республикасындағы Тұрақты үйлестірушісі м.а. және ЮНИСЕФ-тің Қазақстандағы Өкілі Артур ван Дизен, ДДСҰ-ның Қазақстандағы Елдік офисінің өкілі Ербол Спатаев, Қазақстандағы Фридрих Эберт қорының және ҚР Президенті жынындағы Мемлекеттік басқару академиясының Туркістан облысы бойынша филиалының өкілдері қатысты.

**Тұрақты даму ғылыми-зерттеу орталығының салтанатты ашылу
рәсімі өтті – Ахмет Ясауи Университеті (ayu.edu.kz)**

АХМЕТ ЯСАУИ
УНИВЕРСИТЕТІ

ӘДІСТЕМЕ

Деректер 2021-2022 оку жылының соңында төрт санат бойынша жиналды: оқыту, зерттеу, қоғамдастық және қоғамды тарту. Деректердің жетіспеушілігіне байланысты мұнда тек оқыту мен зерттеу нәтижелері толық ұсынылған. Біздің болашақ жылдарға арналған есептерімізді жақсарту үшін деректер жинауды жетілдіру және әдіснаманы әзірлеу жөніндегі жұмыс жалғастырылатын болады.

ЗЕРТТЕУЛЕР

Зерттеулерді еki бөлімге бөліп қарастырдық, біріншісі Scopus-тан басқа индекстердегі жарияланымдар, екіншісі Scopus Жарияланымдары. Бірінші бөлімде университетіміздің ғалымдарының университет атынан шығарған еңбектері, ол 2020-2021 оку жылында шыққан еңбектер. Екіншісі Scopus базасында жарияланған еңбектер, Scopus базасындағы еңбектерді Тұрақты Даму мақсаттары арнағы жасаған кілт сөздер арқылы іздел, жинақтадық. Соңғы 5 жылдағы ғылыми басылымдар (2018-2022) Scopus онлайн дерекқорындағы жарияланым атауларынан, аннотациялардан және соның ішінде әрбір ТДМ-на қатысты кілт сөздерді пайдалана отырып жасалды.

МОДУЛЬДЕР

Тұрақты Даму мақсаттарына қатысты университетіміздің Білім беру бағдарламасында (БББ) модульдер қамтылған. Барлық факультеттердегі және мамандықтардағы модульдерді қарастырып, ТДМ-ның 17 мақсатына сәйкес келетіндерін үlestіріп есепке енгіздік. Аса маңыз беріп толық қамтылған модульдер 3, 4, 8 және 15, 16 мақсаттарда болып шықты. Болашақта жасайтын келесі есептерімізде алсіз қамтылған мақсаттарды қолға алып, дамытуға ерекше көңіл бөлуді қарастырып отырмыз.

www.ayu.edu.kz